

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
2017 – 2018

Μήνας Μάιος

Κυριακή 6 Μαΐου 2018

Κυριακή τῆς Σαμαρείτιδος.

Ἰωάν. 4, 5 – 42.

«Πνεῦμα ὁ Θεός, καί τούς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». (Ἰωάν. 4, 24)

Τά θέματα πού τίθενται σήμερα στή συνάντηση τοῦ Χριστοῦ μέ τή Σαμαρείτιδα εἶναι ἀτελείωτα. Ἀπ' ὅλα τά θέματα αὐτῆς τῆς συνάντησης ἄς μείνουμε στήν ἀπάντηση πού δίνει ὁ Χριστός στό μεγάλο ζήτημα τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ. Πῶς λατρεύεται ὁ Θεός; Ποιός εἶναι ὁ σωστός τρόπος νά προσκυνήσουμε τό Θεό; «Πνεῦμα ὁ Θεός, καί τούς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». Ὁ Θεός εἶναι πνεῦμα, δέν

περιορίζεται στον άσφυκτικό κλοιό της ύλης. Όποιοι θέλουν να Τόν λατρεύσουν και να Τόν προσκυνήσουν θά τό κάνουν αυτό μέ τρόπο πνευματικό και άληθινό.

«Πνεῦμα ὁ Θεός, και τούς προσκυνούοντας αὐτόν ἐν πνεύματι και άληθεία δεῖ προσκυνεῖν». Τί σημαίνει ἡ ἔκφραση: «ἐν πνεύματι και άληθεία»; Ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ κατ' ἀρχήν πρέπει να ποῦμε ὅτι εἶναι κάθε ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν ὁποία προσπαθεῖ να ἔλθει σέ ἐπαφή μέ τό θεῖο, μέ σκοπό να τό εὐχαριστήσῃ για τά δῶρα πού λαμβάνει, να τό δοξολογήσῃ για τή μεγαλοσύνη και τή δύναμη πού διαθέτει και να τό παρακαλέσῃ να τακτοποιήσῃ μέ τόν καλύτερο τρόπο τά ἀμέτρητα προβλήματα τῆς ζωῆς. Ἡ λατρεία εἶναι μία ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου πού δέν τή χρειάζεται ὁ Θεός και δέν τήν ἔχει ἀνάγκη. Εἶναι μία ἐνέργεια ἐλεύθερη, πού ἐξυπηρετεῖ τόν ἴδιο τόν ἄνθρωπο και τήν ἀναφαίρετη ἀνάγκη του να μιλάει και να ἐπικοινωνεῖ μέ τόν Πατέρα και Δημιουργό του.

Ποιός εἶναι λοιπόν ὁ σωστός τρόπος τῆς λατρείας; Ὁ Χριστός μᾶς ἀπαντάει: «ἐν πνεύματι και άληθεία». Τί σημαίνουν αὐτές οἱ δύο λέξεις; «Ἐν πνεύματι» κατ' ἀρχήν σημαίνει ὅτι ἡ προσκύνηση και ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ὑπόθεση πνευματική και ὄχι ὑλική. Ὁ Θεός

δέν λατρεύεται μέ υλικά μέσα. Για πολλές χιλιετίες ὁ ἄνθρωπος λάτρευε τό Θεό μέ τρόπους υλικούς. Τά εἶδωλα τῶν ἀρχαίων, γιά νά ἐξευμενιστοῦν, περίμεναν τίς θυσίες τῶν ζώων καί τίς υπόλοιπες υλικές προσφορές τῶν πιστῶν τους. Ἦταν υλικές προσφορές, πού ὀριοθετοῦνταν ἀπό ἓνα πολύ κλειστό σύστημα κανόνων καί ὁδηγιῶν, τό ὁποῖο στούς μέν πιστούς πρόσφερε μία γρήγορη ἀνάπαυση στά συνειδησιακά τους προβλήματα, στούς δέ ὑπηρέτες τῶν ψεύτικων θεῶν πρόσφερε πλουτισμό καί κοινωνική δύναμη. Δυστυχῶς ἡ υλική ἀντίληψη περί Θεοῦ δέν ἔλειψε οὔτε στό μονοθεϊσμό τῶν Ἑβραίων, ἀλλά οὔτε καί στόν ἐκλεπτυσμένο πνευματικά χριστιανισμό.

Εἶναι μεγάλο λάθος νά νομίζουμε πώς θά λατρεύσουμε τό Θεό μας σωστά, ὅταν περιορίζουμε τήν ἐπαφή μας μαζί Του μέσα σέ κάποιες υλικές δοσοληψίες. Ὁ Θεός οὔτε ζητάει οὔτε ἔχει ἀνάγκη ἀπό υλικές προσφορές. Βεβαίως καί στή λατρεία μας ὑπάρχει τό υλικό στοιχεῖο. Ἀγιάζουμε τό νερό, εὐλογοῦμε τό λάδι, σταυρώνουμε τά ἀντικείμενα, κοινωνοῦμε τό Σῶμα καί τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, γευόμενοι τό ψωμί καί τό κρασί. Αὐτά, ὅμως, ὑπάρχουν στή λατρεία χάριν τῆς ἀνθρώπινης ἀδυναμίας καί ὄχι

ἐπειδὴ τὰ ἔχει ἀνάγκη ὁ Θεός. Ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη νά μυρίσουμε, νά γευθοῦμε, νά ἀγγίξουμε, νά δοῦμε, νά ἀκούσουμε, ὄχι ὁ Θεός. Τὰ ὑλικά στοιχεῖα τῆς λατρείας ἐμᾶς ἐξυπηρετοῦν λοιπόν καί ὄχι τὸ Θεό. Ὁ Θεός λατρεύεται «ἐν πνεύματι». Ὁ Θεός δέν περιμένει οὔτε τίς προσφορές μας οὔτε τὰ τάματά μας. Ἐμεῖς τὰ προσφέρουμε, ἐπειδὴ τὸ νιώθουμε σάν ἀνάγκη καί ὄχι ἐπειδὴ τὰ περιμένει ὁ Θεός. Εἶναι μεγάλο λάθος νά νομίζουμε πῶς, δίνοντας λίγα χρήματα ἢ πηγαίνοντας ἓνα πρόσφορο στό Ναό ἢ στολίζοντας μέ λίγα λουλούδια μία εἰκόνα ἢ κάνοντας ὁποιοδήποτε ἄλλο ὑλικό δῶρο, εἵμαστε ἐντάξει ἀπέναντι στό Θεό. Αὐτὰ ὁ Θεός δέν τὰ ζητάει καί δέν τὰ ἔχει ἀνάγκη. Ὁ Θεός ζητάει ἀπό μᾶς πνευματικές προσφορές. Ὁ Θεός θέλει νά Τοῦ προσφέρουμε τίς ἁμαρτίες μας, θέλει νά Τοῦ προσφέρουμε τήν ἀγάπη μας, θέλει νά Τόν ἐμπιστευόμαστε καί νά Τόν πιστεύουμε. Ὁ Θεός θέλει ἀπό μᾶς νά μὴν Τόν ξεχνοῦμε, νά Τόν ἔχουμε ἐπίκεντρο στή ζωὴ μας καί νά Τοῦ μιλοῦμε ὅσο γίνεται πιο πολύ, δηλαδή νά προσευχόμαστε. Αὐτές εἶναι οἱ πνευματικές μας προσφορές πού ἀρέσουν στό Θεό καί αὐτό σημαίνει ἡ ἔκφραση τοῦ Χριστοῦ «ἐν πνεύματι».

Ἡ δεύτερη ὁδηγία πού ἔδωσε ὁ Κύριος γιά τή σωστή λατρεία βρίσκεται στήν ἔκφραση «ἐν ἀληθεία». Τί σημαίνει ὅτι ἡ προσκύνηση τοῦ Θεοῦ πρέπει νά γίνεται «ἐν ἀληθεία»; Σημαίνει ὅτι ἡ προσκύνηση καί ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ ἀπευθύνεται κατ' ἀρχήν στόν ἀληθινό Θεό καί δεύτερον ὅτι ἡ λατρεία γίνεται ἀληθινά, δηλαδή συνειδητά, οὐσιαστικά καί μέ ἐπίγνωση.

Ὁ ἄνθρωπος, ἀντί γιά τόν ἀληθινό Θεό, πολλές φορές λατρεύει ὑποκατάστατα τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι φτάνει στό σημεῖο τῆς παρεκτροπῆς νά ἀποδίδει θεϊκές τιμές σέ κάποια ἀντικείμενα, ὅπως εἶναι κάποιες συγκεκριμένες εἰκόνες, ἢ καί ἀκόμη σ' αὐτό τό φορικτό σημεῖο νά λατρεύει τό διάβολο. Ὁ Θεός λατρεύεται «ἐν ἀληθεία», ὅταν ἡ λατρεία μας ἀπευθύνεται ἀποκλειστικά καί ἄμεσα στό πρόσωπό Του. Κάθε σεβασμός σέ εἰκόνες, ιερά λείψανα καί ἄλλα προσκυνήματα εἶναι ἀπόδοση τιμῆς καί ὄχι λατρεία. Μόνο τό Θεό μας λατρεύουμε, τήν Παναγία μας καί τούς ἁγίους μας τούς τιμοῦμε.

Ἐπειτα εἶπαμε ὅτι «ἐν ἀληθεία» λατρεύεται ὁ Θεός, ὅταν λατρεύεται οὐσιαστικά, ἀληθινά καί μέ ἐπίγνωση. Ἡ προσκύνηση καί ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ γιά τήν Ἐκκλησία μας εἶναι μία ἐνέργεια ἀπολύτως λογική. Ἡ λογική λατρεία τοῦ Θεοῦ διαφυλάσσει τήν ἀλήθεια. Ἡ

προσκύνηση τοῦ Θεοῦ γίνεται μέ ἐπίγνωση, ἐλεύθερα καί συνειδητά, δέν εἶναι μία ἐνέργεια μαγική. Στή λατρεία τοῦ Θεοῦ δέν λέμε κάποια λόγια ἀκαταλαβίστικα, οὔτε κάνουμε κάποιες πράξεις ἀκατανόητες, νομίζοντας πώς ἔτσι θά ἔλθουμε σέ ἐπαφή μέ τό Θεό. Ἄν δέν καταλαβαίνουμε αὐτά πού λέμε ἢ ἄν δέν γνωρίζουμε τί σημαίνουν αὐτά πού κάνουμε μέσα στή λατρεία, τότε ἡ προσκύνηση τοῦ Θεοῦ δέν γίνεται «ἐν ἀληθείᾳ». Βεβαίως ὑπάρχουν καί ὑπῆρξαν καί ἀγράμματοι ἄνθρωποι πού λάτρεψαν τό Θεό πραγματικά, αὐτό, ὅμως, τό κατάφεραν ἐπειδή ἄνοιξαν τήν καρδιά τους στήν παρουσία Του καί τόν προσέγγισαν βιωματικά καί ὄχι νοησιαρχικά. Ἔτσι κι ἐμεῖς, ἄν θέλουμε τό Θεό νά Τόν λατρέψουμε «ἐν ἀληθείᾳ», θά πρέπει νά Τόν προσκυνήσουμε μέ ὅλη τή δύναμη τῆς συνειδήσεώς μας καί νά ἔχουμε μία ἀληθινή ἐμπειρία τῆς παρουσίας Του στή ζωή μας. Γι' αὐτό ἡ ἐν ἀληθείᾳ λατρεία τοῦ Θεοῦ γίνεται μόνο μέσ' ἀπό τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὅταν συμμετέχουμε στά μυστήρια ἐλεύθερα καί συνειδητά καί ὄχι τυπικά καί ἐπιφανειακά, τότε ἔχουμε τήν ἐμπειρία τῆς ἀληθινῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στή ζωή μας καί ὄχι τήν τέλεση μιᾶς μαγικῆς καί ἀνούσιας τελετῆς.

«Πνεῦμα ὁ Θεός, καί τούς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». Ἐφόσον ἀγαπᾶμε τό Θεό θά πρέπει νά μᾶς ἀπασχολεῖ ὁ τρόπος τῆς ἐπικοινωνίας μαζί Του, δηλαδή ὁ τρόπος πού Τόν λατρεύουμε. Ἄς φροντίσουμε ἡ προσκύνηση τοῦ Θεοῦ νά γίνεται κατὰ τήν ὁδηγία τοῦ Χριστοῦ μας σήμερα «ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ». Ἀπαλλαγμένοι ἀπό κάθε ὑλική δέσμευση, προσανατολισμένοι στόν μόνο ἀληθινό Θεό, στό Θεό μας, ἅς Τοῦ ἀποδίδουμε μέ ὅλη μας τή συνείδηση, μέ ὅλη μας τή δύναμη καί τήν ὑπαρξη τήν προσκύνηση καί τή λατρεία πού Τοῦ ταιριάζει, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀπολαμβάνουμε τήν ἀτελείωτη ἀγάπη Του καί τήν ἄφθαρτη δόξα Του ἀπό τώρα καί γιά πάντοτε. Ἀμήν.